

**TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI
KHOA THƯ VIỆN – THÔNG TIN**

**BỘ MÁY TRA CỨU TIN HIỆN ĐẠI CỦA THƯ VIỆN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NGOẠI THƯƠNG HÀ NỘI**

KHÓA LUẬN TỐT NGHIỆP

GIẢNG VIÊN HƯỚNG DẪN : PGS.TS. TRẦN THỊ MINH NGUYỆT

SINH VIÊN THỰC HIỆN : NGUYỄN ĐĂNG KHÁ

LỚP : TV 42A

HÀ NỘI – 2014

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành bài khóa luận này, em xin cảm ơn sự giúp đỡ rất nhiệt tình của cô Trần Thị Kiều Hương – giám đốc Thư viện trường Đại học Ngoại thương Hà Nội, cùng các anh chị làm việc tại Thư viện, đã tận tình giúp đỡ em trong suốt quá trình em nghiên cứu và hoàn thành bài khóa luận. Em cũng xin được gửi lời cảm ơn chân thành nhất tới các thầy, các cô trong khoa Thư viện – thông tin, trường Đại học Văn hóa Hà Nội. Đặc biệt, là cô giáo Trần Thị Minh Nguyệt, người đã hướng dẫn và cho e những ý kiến quý báu giúp em hoàn thành bài khóa luận này.

Mặc dù đã cố gắng rất nhiều, nhưng do khả năng có hạn nên bài khóa luận không thể tránh khỏi những thiếu sót. Em rất mong nhận được những ý kiến đóng góp của các thầy cô giáo, các cô chú, anh chị, bạn bè và của mọi người để bài khóa luận được hoàn thiện hơn.

Em xin chân thành cảm ơn!

Hà Nội, ngày 19 tháng 05 năm 2014

Sinh viên thực hiện

Nguyễn Đăng Khá

MỤC LỤC

PHẦN MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài.....	7
2. Tình hình nghiên cứu	8
3. Mục tiêu và nhiệm vụ nghiên cứu.....	9
4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	9
5. Phương pháp nghiên cứu.....	9
6. Cấu trúc của đề tài.....	10
Chương 1. BỘ MÁY TRA CỨU TIN HIỆN ĐẠI TRONG HOẠT ĐỘNG THÔNG TIN – THƯ VIỆN TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC NGOẠI THƯƠNG HÀ NỘI	11
1.1 Hoạt động thông tin – thư viện tại trường Đại học Ngoại thương Hà Nội.....	11
1.1.1 Khái quát về thư viện trường Đại học Ngoại thương Hà Nội.....	11
1.1.2 Đặc điểm nguồn lực thông tin của thư viện trường Đại học Ngoại thương Hà Nội.....	14
1.1.3 Đặc điểm người dùng tin và nhu cầu tin tại Thư viện trường Đại học Ngoại thương Hà Nội	17
1.2 Bộ máy tra cứu tin hiện đại trong hoạt động thông tin – thư viện ở Thư viện trường Đại học Ngoại thương Hà Nội.....	23
1.2.1 Khái niệm bộ máy tra cứu tin.....	23
1.2.2 Vai trò của bộ máy tra cứu tin hiện đại trong hoạt động thông tin – thư viện ở Thư viện trường Đại học Ngoại thương Hà Nội.....	27

1.2.3 Yêu cầu đối với bộ máy tra cứu tin hiện đại tại Thư viện trường Đại học Ngoại thương Hà Nội	28
Chương 2. THỰC TRẠNG BỘ MÁY TRA CỨU TIN HIỆN ĐẠI TẠI THƯ VIỆN TRƯỜNG ĐẠI HỌC NGOẠI THƯƠNG HÀ NỘI.....	30
2.1. Cơ sở hạ tầng thông tin.....	30
2.1.1. Phần cứng	30
2.1.2. Phần mềm	32
2.2 Các cơ sở dữ liệu.....	39
2.2.1. Quy trình tổ chức các CSDL của Thư viện trường Đại học Ngoại thương Hà Nội	39
2.2.2 Các CSDL	46
2.3 Khảo sát chất lượng bộ máy tra cứu tin hiện đại của Thư viện trường Đại học Ngoại thương Hà Nội	56
2.3.1 Tính chính xác	56
2.3.2 Tính đầy đủ	57
2.3.3 Tính cập nhật.....	58
2.3.4 Tốc độ truy cập.....	58
2.3.5 Tính thân thiện	59
2.4 Đánh giá chung.....	60
2.4.1 Điểm mạnh	60
2.4.2 Hạn chế.....	61
2.4.3 Nguyên nhân của hạn chế	61
Chương 3. GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN BỘ MÁY TRA CỨU TIN HIỆN ĐẠI CỦA THƯ VIỆN TRƯỜNG ĐẠI HỌC NGOẠI THƯƠNG HÀ NỘI	63

3.1 Áp dụng các chuẩn xử lý nghiệp vụ.....	63
3.2 Hoàn thiện phần mềm	64
3.3 Nâng cao trình độ nghiệp vụ đội ngũ cán bộ thư viện	65
3.4. Tăng cường đào tạo người dùng tin	68
3.5 Tăng cường cơ sở vật chất – kỹ thuật	70
KẾT LUẬN	72
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	74
PHỤ LỤC	79

PHẦN MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Thế kỷ XXI được xem là thế kỷ của công nghệ thông tin. Với sự phát triển vượt bậc của mình, Công nghệ Thông tin (CNTT) đã thâm nhập và làm thay đổi tới hầu hết các hoạt động sản xuất – sinh hoạt của con người. Tại các nước phát triển công nghệ thông tin đóng vai trò là chiếc chìa khóa vàng mở ra thành công và sự phát triển về kinh tế - xã hội cho quốc gia đó. Những quốc gia kém phát triển thường là những nước có sự phát triển chậm về công nghệ thông tin.

Trong lĩnh vực thư viện, CNTT đã được áp dụng và sự phát triển của thư viện trên thế giới không thể tách rời sự phát triển của công nghệ thông tin. Ở Việt Nam, Đảng và Nhà nước cũng đang rất chú trọng đầu tư phát triển về công nghệ thông tin vào các lĩnh vực nhằm nâng cao tri thức, phục vụ cho sự nghiệp xây dựng đất nước, trong đó có hoạt động thư viện.

Trường Đại học Ngoại thương Hà Nội với nhiệm vụ đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao trong lĩnh vực kinh tế cho đất nước cũng đang đứng trước cơ hội đổi mới, hội nhập quốc tế. Nhu cầu tin của người dùng tin tại trường đang có những biến đổi đòi hỏi hoạt động thư viện phải được cải tiến và nâng cao chất lượng.

Với hệ thống hạ tầng trang thiết bị - cơ sở vật chất kỹ thuật hiện đại, được nhà nước tập trung đầu tư cũng như các dự án đầu tư nước ngoài rất mạnh mẽ, thư viện trường Đại học Ngoại thương Hà Nội đang trở thành một trong những thư viện đại học lớn nhất cả nước. Thư viện có một bộ sưu tập vốn tài liệu lớn như : Sách tham khảo, Luận án, Luận văn, Giáo trình, Tài liệu tham khảo trong và ngoài nước...vv. Để phục vụ nhu cầu của người dùng tin

đạt hiệu quả cao nhất thì Bộ máy tra cứu hiện đại của thư viện đã được xây dựng, phục vụ cho bạn đọc trong nước và nước ngoài.

Tuy nhiên, do nhiều nguyên nhân, bộ máy tra cứu tin hiện đại của thư viện trường Đại học Ngoại thương cũng có những hạn chế nhất định, chưa thể đáp ứng đầy đủ nhu cầu của người dùng tin. Vì vậy, tôi chọn đề tài “ **Bộ máy tra cứu tin hiện đại của thư viện trường Đại học Ngoại thương Hà Nội**” làm đề tài khóa luận của mình để đánh giá lại thực trạng của Bộ máy tra cứu tin hiện đại của Thư viện trường Đại học Ngoại thương Hà Nội, từ đó đề ra những phương hướng, giải pháp nhằm nâng cao chất lượng hoạt động của Bộ máy tra cứu tin hiện nay, để có thể đáp ứng ngày càng tốt hơn nhu cầu của người dùng tin và nâng cao chất lượng hoạt động của thư viện.

2. Tình hình nghiên cứu

Trước đây, đã có một số đề tài nghiên cứu về Bộ máy tra cứu tin của thư viện như : “ Nghiên cứu bộ máy tra cứu tin tại thư viện Hà Nội” năm 2013 của Bùi Thị Linh, Đề tài: “ Nghiên cứu và nâng cao chất lượng Bộ máy tra cứu tin hiện đại của thư viện Tạ Quang Bửu, trường Đại học Bách Khoa Hà Nội” năm 2010 của Nguyễn Thu Thủy...vv. Một vài vấn đề về hệ thống Bộ máy tra cứu tin của Thư viện trường Đại học Ngoại thương Hà Nội cũng đã được đề cập tới trong đề tài: “ Những giải pháp đẩy mạnh hoạt động thông tin thư viện nhằm góp phần nâng cao chất lượng đào tạo và nghiên cứu của trường Đại học Ngoại thương” năm 2008 của Trần Thị Kiều Hương_Giám đốc thư viện Đại học Ngoại thương. Tuy nhiên, vẫn chưa có đề tài nào nghiên cứu một cách hệ thống về Bộ máy tra cứu tin của Thư viện trường Đại học Ngoại thương Hà Nội. Do vậy em đã chọn vấn đề này làm đề tài khóa luận tốt nghiệp của mình.

3. Mục tiêu và nhiệm vụ nghiên cứu

Mục tiêu nghiên cứu: Đề tài nghiên cứu các giải pháp hoàn thiện bộ máy tra cứu tin hiện đại tại Thư viện Đại học Ngoại thương Hà Nội

Nhiệm vụ nghiên cứu: Để thực hiện mục tiêu trên, đề tài cần phải giải quyết các nhiệm vụ sau:

- Xác định đặc điểm và vai trò của bộ máy tra cứu tin hiện đại trong hoạt động thư viện của Trường Đại học Ngoại thương Hà Nội
- Phân tích, đánh giá thực trạng bộ máy tra cứu tin hiện đại tại Đại học Ngoại thương Hà Nội
- Đề xuất các giải pháp hoàn thiện bộ máy tra cứu tin hiện đại tại Đại học Ngoại thương Hà Nội

4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

Đối tượng nghiên cứu là bộ máy tra cứu tin hiện đại trong thư viện

Phạm vi nghiên cứu là thư viện Trường Đại học Ngoại thương Hà Nội tại thời điểm tiến hành nghiên cứu (năm 2014).

5. Phương pháp nghiên cứu

Các phương pháp nghiên cứu được sử dụng trong bài khóa luận là:

Phương pháp dùng mẫu khảo sát

Phương pháp phân tích tổng hợp tài liệu

Phương pháp quan sát

Phương pháp thống kê số liệu

Phương pháp phỏng vấn

6. Cấu trúc của đề tài:

Ngoài phần mở đầu, kết luận, tài liệu tham khảo, phụ lục, nội dung của bài khóa luận dự kiến chia thành 3 chương:

Chương 1: Bộ máy tra cứu tin hiện đại trong hoạt động thông tin – thư viện ở Thư viện trường Đại học Ngoại thương Hà Nội.

Chương 2: Thực trạng bộ máy tra cứu tin hiện đại tại Thư viện trường Đại học Ngoại thương Hà Nội.

Chương 3: Các giải pháp hoàn thiện bộ máy tra cứu tin hiện đại của Thư viện trường Đại học Ngoại thương Hà Nội.

DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Trần Bích Hồng. *Tra cứu thông tin trong hoạt động TT – TV*/ Trần Bích Hồng, Cao Minh Kiểm.- H.: ĐHVH,2004.- 309tr.
 2. *Pháp lệnh thư viện*.- H.:Chính trị quốc gia,2001.
 3. Phan Huy Quê. *Đào tạo huấn luyện người dùng tin trong bối cảnh hoạt động thông tin hiện nay*//thông tin tư liệu,1998.- số 3.- 12tr.
 4. Đào Duy Tân. *Nhu cầu tin và người dùng tin*.- H.: Viện thông tin khoa học xã hội,1998.
 5. Phạm Thế Khang. *Áp dụng các chuẩn nghiệp vụ quốc tế ở Việt Nam*// Tạp chí thư viện Việt Nam.
 6. Nguyễn Tiên Đức. *Nhu cầu tin và các phương pháp điều tra nghiên cứu*.- H.: Trung tâm thông tin khoa học và công nghệ quốc gia,2003.
 7. Nguyễn Hữu Hùng. *Vấn đề phát triển và chia sẻ nguồn lực thông tin số hóa ở Việt Nam*// Thông tin tư liệu,2006.- số 1.- 5tr.
 8. Phan Thị Lệ. *Phát triển nguồn lực thông tin tại Thư viện trường Đại học Ngoại thương Hà Nội*, Luận văn thạc sĩ khoa học Thư viện, Trường Đại học Văn Hóa Hà Nội.
 9. Đoàn Phan Tân. “ *Cấu trúc cơ sở dữ liệu thư mục*”, Thông tin tư liệu,1993.
 10. Nguyễn Hữu Ty. “ *Ứng dụng phần mềm quản lý thư viện trong thư viện các trường Đại học*”.
- <http://vietnamlib.net/headlines/ung-dung-phan-mem-quan-ly-thu-vien-trong-thu-vien-cac-truong-dai-hoc>, 19-07-2012.
11. Thư viện Đại học Ngoại thương Hà Nội : <http://thuvien.ftu.edu.vn>
 12. Trần Thị Minh Nguyệt. “ *Đào tạo cán bộ thông tin thư viện trước ngưỡng cửa tương lai*”, Kỷ yếu hội thảo Thực trạng và giải pháp nâng cao chất lượng đào tạo, Trường Đại học Văn Hóa Hà Nội, Hà Nội,2009.

13. Vũ Dương Thúy Nga. “ *Suy nghĩ về phẩm chất và năng lực của người cán bộ thư viện – thông tin trong điều kiện hiện nay*”, *Thư viện Việt Nam*, 2005.
14. Library Of Congress : www.loc.gov
15. Harvard University : www.harvard.edu